

Framvegis eingin sáttmáli við norðmenn!

Landsstýrið kravdi at vit økja rækjuveiðuna við Svalbard

Norðmenn søgdu nei

Frá 1. januar er eingin fiskiveiðusáttmáli millum føroyingar og norðmenn. Tað bar heldur ikki til at gera ein fyribils sáttmála, tí norðmenn settu seg upp ímóti tí. Hetta merkir, at føroysk skip kunnu ikki fiska í norskm sjóki og norsk skip ikki í føroyskm sjóki.

Hetta merkir tó ikki, at rækjuflotin ikki kann fiska við Svalbard. Tí sambært Svalbardtraktatina, sum føroyingar hava skrivað undir (Danmark vegna Føroyar), so hava føroysk skip loyvi at fiska í Svalbardøki á jøvnum fœti við t.d. norðmenn.

Tað hevur annars ljóðað, at føroysku og norsku samráðingarmenninir vóru komnir ásamt um ein sáttmála, sum skuldi givið okkum eina ávísu minni øking av skipatalinum í Svalbardøki, men hesum forðaði fiskaridepartementið í Oslo, sum er ovasta leiðsla í slikum spurningum.

Vit hava ikki fingið hesi tíðindi váttad. Heldur ikki hava vit fingið upplýst, hvussu nógv føroysk rækjuskip skuldu sleppa at fiska í Svalbardøki isenn í 1984.

Vit skulu her prenta restina av samrøðuni, sum Sosialurin hevði við Árna Olafson, skrivstovustjóra í landsstýrinum herfyri viðvíkjandi sáttmálasamráðingunum við norðmenn.

Árni Olafson ger vart við, at norðmenn vilja als ikki tosa um nakran nýggjan sáttmála, tá føroyingar seta fram krøv viðvíkjandi rækjuveiðuni við Svalbard.

Vit spurdu Árna Olafson, hvat norðmenn siga

til ta sannroynd, at teir sjálvir hava økt munandi um sína rækjuveiðu við Svalbard.

— Teir viðganga, at teir hava økt veiðuna við Svalbard. Teir vísa tó á, at meginparturin av økingini í 1983 hevur verið inni á norskari meginlandssønu.

Teir siga seg í 1983 at hava fiskað 13.000 tons við Vestspitzbergen (tvs. við Svalbard, blaðm.). Í 1982 fiskaðu teir 9000 tons.

Norðmenn vilja annars

vera við, at økið við Vestspitzbergen, har eisini føroysk skip hava fiskað meginpartin av rækjunum, tolið ikki eina øking í veiðuni.

Betri toskaárgangir á veg

Vøksturin í rækjuveiðuni kemst m.a. av, at toskastovnurin hevur verið í botni. Nú sigst, at betri árgangir eru á veg, og tað fer sjálvandi at fáa fylgjur fyri rækjuveiðuna. M.a. hana, at norðmenn fara at fríða enn fleiri leiðir fyri rækjuveiðu orsakað av uttanum fyri iblanding av ungfiski.

Hetta hevur m.a. verið gjørt við Hopen, sum eisini er svalbardøki. Tí hevur fiskiskapurin har eftir rækjum verið rættiliga litil, men teir vænta munandi øktan rækjufiskiskap við Hopen næstu árin.

Hvat viðvíkur russisku veiðuni eftir rækjum í svalbardøki, so nokta teir at geva hana upp, tí teir halda seg ikki hava plikt til tess. Her eru tað so eisini onnur viðurskifti millum Noreg og Sovjet, sum gera seg galdandi, har russar m.a. halda, at tað eru norðmenn og teir, sum hvør í sinum lag skulu hava Svalbardøkið fyri seg.

— Tú hevur verið við til nógvar fiskivinnusamráðingar. Hava samráðingarnar við norðmenn hesaferð verið serliga truplar?

— Eg havi ikki áður sæð, at eitt einstakt punkt hevur kunnað blokerað

Árni Olafson, heimaftur av eini av mongu samráðingarferðum sínum

samráðingar, sum annars hava verið sera positivar.

Territorialpolitikkur

— Er talan ikki eisini um politik viðvíkjandi ognarrættinum til Svalbardøkið heldur enn bert um støðuna hjá fiskastovnum?

— Tað kemur greitt fram í úttalissunum frá norðmonnum, at fyri teir er Svalbard ein territorialpolitiskur spurningur — og tí sera týðningarmikil.

Men teir vilja sjálvandi eisini undirstrika, at teir meta fiskileiðirnar við Svalbard at vera á markinum fyri, hvussu nógv kann veiðast av rækjum.

— Men halda norðmenn, at teir hava nóg nógvan kunnleika um allan rækjastovnin?

— Tað gera teir. Teir siga seg vit, at meginparturin av rækjunum er savnaður á hellingini. Har hava teir gjørt fiskirannsóknir.

— Nú vistu vit ein góðan vilja í fjør við at taka eitt heldur óvanligt stig: at avmarka okkara virksemi til fimm skip samstundis. Høvdu tit ikki roknað við, at norðmenn tiskil fóru at taka føroysk ynski til eftirtektar nú, heldur enn at seta strong krøv?

— Jú, vit undirstrikaðu klárt og greitt í samband við sáttmálan fyri 1983, at hetta varð gjørt fyri eitt ár. Okkara stóða í 1984 fór sjálvandi at vera fullkomiliga óbundin og óheft av tí, sum varð gjørt í 1983 — men skuldi metast út frá teimum vónandi betri upplýsingunum, sum vóru til skjals við ársenda 1983.

Árni Olafson sigur við, at út frá hesum upplýsingum hevur landsstýrið mett tað sum sín góða rætt at krevja eina øking í føroyska rækjuvirkseminum við Svalbard.

— Sjálvandi skal tað frá føroyskari síðu vera eitt tilboð til norðmenn, at vit vilja avmarka okkum á einum hægr stöð enn í

1983, leggur hann aftrat.

Norðmenn ynskja at avmarka rækjufiskiskapin við at avmarka sjálva veiðunøgðina heldur enn talið á skipum. Hetta hevur føroyska samráðingarnevndin ikki viljað gingið við til.

— Hver skal slaka, fyri

at ein sáttmála kann undirskriva?

— Tað skulu helst báðir partar. Tað kann ikki vera so trupult at finna eina ella aðra loysn, sum báðir partar kunnu vera nøgdir við.

jan

Fiskimannafelagið!

Landsstýrið svevur meðan vinnan bløðir!

»Vit loyva okkum her við at mótmæla teimum nýggju ráfiskaprisunum, sum er lýstur at koma í gildi frá 1. januar.

Vit meta nevniliga orsøkina til hesa prækking at vera tað atgerðarloysi, sum landsstýrið hevur sýnt í hesum máli. Landsstýrið hevur alla tíðina fingið at vita gongdina í avrokningarpisunum. Nevndin í ráfiskagrunninum hevur eisini fingið at vita, at landsstýrið undir ávísu fyriritreytum var sinnað fyri at veita grunninum eykajáttan. Um hetta var hent, hevði ikki verið neyðugt við so stórar lækking sum nú er lýst. Men nevndin hevur ongatið frætt nakað aftur, og vit hava tað uppfatan, at landsstýrið als ikki hevur viðgjørt hetta álvarsmál, og tí hevur nevndin fyri grunnin kent seg noydda at lækka prisirnir so nóg fyri at játtanin kann haldast.

Vit hava longu 2. desember gjørt landsstýrið vart við okkara

sjónarmið í hesum máli, og vit skulu bert gera vart við, at hjá trølarum eru prisirnir bert í ár lækkaðir við 1 kr. pr. kg., og svarar hetta til 20% lækking, og kemur henda lækking við normalum fiskiskapi at hava álvarsligar avleiðingar við sær fyri hendan partin av flotanum.

Sjálvt hjá linuskipum er prisurin í ár fallin við 60 oy/kg ella við 12%. Fyri ein miðalárspart merkir hetta eitt fall uppá kr. 20.000. Vit rokna við at tað er óneyðugt í síga frá, hvat eitt slíkt fall merkir fyri hesa vinnu, sum annars er ringast fyri frammanundan.

Vit fara at loyva okkum at krevja av landsstýrinum, at tað beinanvegin tekur neyðugt stig, so lýsta prislækkingin ikki kemur í gildi, og at annars spurningurin um hesa priskreppu veruliga verður tikin til viðgerðar í landsstýrinum.

Við hávirðing
Føroya Fiskimannaf.

Føroyska samfelagið lagt lamið!

Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við formannin í felagnum Trolskip, Mortan Johannesen.

Hann sigur, at allir limirnir í felagnum á einum

limafundi fyri nýggjgjár avgjördu at leggja trolarflotan fyri at mótmæla fiskaprisunum.

— Vit hava merkt eina ávísu móttøðu ímóti trol-

arunum. Fyrst varð avgjört, at linubátar skuldu fáa 60—70 oyru meira í fiski tosk og hýsu enn trolbátar

Framhald á síðu 14